

'hak-al'

1
FEBRUARI
1999
25e JAARGANG

natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Contactadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg,
Middelcoopstraat 1A, 4102 CE Culemborg

Bestuurssamenstelling:

Wim Kievit, Verdijkstraat 13,
4102 CL Culemborg; tel.: 0345 514561.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 0345 519581.
Frans Waroux, Moerbeiboom 45,
4101 WC Culemborg; tel.: 0345 515393.
Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 0345 514885.
Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 0345 515450.
Kars Veling, Akkerwinde 9,
4102 JJ Culemborg; tel.: 0345 531689.
Paul van Veen, Duizendblad 30,
4102 KP Culemborg; tel.: 0345 521953.

Clubhuis:

"De Ketelvink", voormalig "Ketelhuis" op Terweijde,
Middelcoopstraat 1A Culemborg.

Bibliotheek:

Gerrie Monfils (tel.:0347 377638)
Cor Maurice (tel.:0345 520857)
Boeken / verslagen in "De Ketelvink".
Geopend: vrijdag van 19.00 uur tot 19.30 uur,
uitgezonderd de maanden juli en augustus.

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester, evenals
adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45,
4101 WC Culemborg, tel.: 0345 515393.
Gironr.: 34.33.351 t.n.v. F.H. Waroux,
rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Contributie:

Betaling per toegezonden acceptgirokaart.
Jeugdlidmaatschap *f* 15,00 per jaar; volwassene,
gezins-, postlidmaatschap *f* 30,-- per jaar.

Redactieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 0345 514885.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 0345 519581.
Harry v.d. Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg, tel.: 0345 514358.

Bezorgers Hak-al en convo's:

coördinatie bezorging: Loes Plaisier, Kamperfoelie 33,
4102 JX Culemborg;

wijk 101 M. Buizer, Ravelijnstraat 31,
4102 AG Culemborg;

wijk 102 Joost Rink, Verdijkstraat 14
4102 CL Culemborg;

wijk 103 A Karin van Elst, Boterbloem 10,
4102 KS Culemborg;

wijk 103 B W.H. van Ree, Honingklaver 10,
4102 JT Culemborg;

wijk 104 P. van Es, Kastanjeboom 6,
4101 VT Culemborg;

wijk 105 L. v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg;

wijk 106 A T. en R. Staalman, Zandstraat 19,
4101 EC Culemborg;

wijk 106 B L. van Jaarsveld, De Loentjes 20,
4101 AH Culemborg;

wijk 107, 108, Fam. v.d. Warenburg, Triosingel 27,
109 4101 XC Culemborg;

wijk 110 Fam. v.d. Veen, J. v. Riebeeckstraat 52,
4105 BC Culemborg;

wijk 110 A J. En B. Vermeulen, Heinsiusstraat 44,
4105 DG Culemborg;

wijk 112, 113 W. Rubers, Joh. Frisoplaats 6A,
4196 AC Tricht;

wijk 114 P. v.d. Feen, Slotstraat 2,
4112 JX Beusichem;

Plantenwerkgroep:

Wim Rubers, Joh. Frisoplaats 6A,
4196 AC Tricht; tel.: 0345 573354.

Knotwilgenwerkgroep:

Wim Smits, Hoogeinde 8,
4111 LL Zoelmond; tel.: 0345 501671.
Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 0345 514358.

Paddenwerkgroep:

Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 0345 514358.

Zoogdierenwerkgroep:

Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 0345 519581.

Vogelwerkgroep:

Stijn Brand, Bachlaan 13,
4102 BP Culemborg; tel.: 0345 516038

Insektenwerkgroep:

tijdelijk: Gerben Mensink, Chopinplein 177,
4102 CX Culemborg; tel.: 0345 530662.

Werkgroep Natuurfotografie:

Henk Vennix, Pastoriestraat 39
5241 TH Rosmalen; tel.: 073 5212903.

Werkgroep Wintervoeding Vogels:

Ruud Post, Linnaeuslaan 61,
4102 LG Culemborg; tel.: 0345 530135.

Inleveren waarnemingen:

Jouke Altenburg, Kamperfoelie 33,
4102 JX Culemborg;
of de speciale bak in "De Ketelvink"

Begeleiding jongere jeugdgroep:

Gerrie Monfils-Evers, 31-de Limiet 5,
4131 NR Vianen; tel.: 0347 377638.

Nestkasten-coördinatie:

Ruud Post, Linnaeuslaan 61,
4102 LG Culemborg; tel.: 0345 530135.

Kampen, lezingen, dia-avonden en cursussen:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 0345 515450.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement door overschrijving van f 24,00 op de girorekening van de N.V.W.C., met vermelding van: "Het Vogeljaar".

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas en -trommel aanwezig in "De Ketelvink". Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven aan de beheerder:

Ellen Geleedst, Duizendblad 30
4102 KP Culemborg; tel.: 0345 521953.

CONTACT-ADRESSEN:**Vogelbeschermingsconsulent:**

Stijn Brand, Bachlaan 13,
4102 BP Culemborg; tel.: 0345 516038.

Asielhouders:

't Klaphek, 3401 RZ IJsselstein;
Dhr. R. Weiters; tel.: 030 6063335

DIVERSE NATUURORGANISATIES:

Milieu: alarmnummer luchtverontreiniging:
tel.:026 4452220.

Veldpolitie:

Den Hartog: tel.:0343 551558 (Werkhoven)
Vrieling : tel.:0343 561675 (Cothen)
Meldkamer : tel.:030 6924824 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg:

A.J.A. Helmond, Boerenstraat 11,
Culemborg; tel.: 0345 477777.

Vereniging Milieudefensie:

Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD A'dam.

Gelderse Milieudefensie:

Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem;
tel.: 026 3515069.

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe":

Harry v.d. Warenburg, Grondzeilerweg 9, 4105 HJ
Culemborg; tel.: 0345 514358.

Werkgroep Milieu Geldermalsen

Henk ten Berge, Twee Morgen 16, 4196 JT Tricht
tel.: 0345 573974.

Milieuwerkgroep Buren:

Goof den Hartogh, Kloosterlaan 15,
4111 LG Zoelmond; tel.: 0345 502061

Staatsbosbeheer regio Betuwe:

Beheerseenheid De Linge, Veerstraat 16,
4181 AG Waardenburg; tel.: 0418 592411.

Vogelbescherming:

Dribergseweg 16 C, Zeist, tel.: 030 6937700;
winkel: 030 6937777; ledenservice: 030 6937744;
vogel-infolijn: 030 6937773.

Stichting Het Geldersch Landschap:

Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem,
tel.: 026 4420944.

I.V.N. Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie:

Plantage Middenlaan 2C, 1000 HC Amsterdam,
tel.: 020 6228115.

I.V.N. Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie, afd. Tiel en omstreken:

Secretariaat: J.E.L. Bannink-Grimm
Cellendonklaan 35, 4012 BN Kerk-Avezaath.

Stichting Natuur en Milieu:

Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht,
tel.: 030 2331328.

Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten:

Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland;
tel.: 035 6559911.

Wereld Natuur Fonds Nederland:

Postbus 7, 3700 AA Zeist; tel.: 030 6937333.

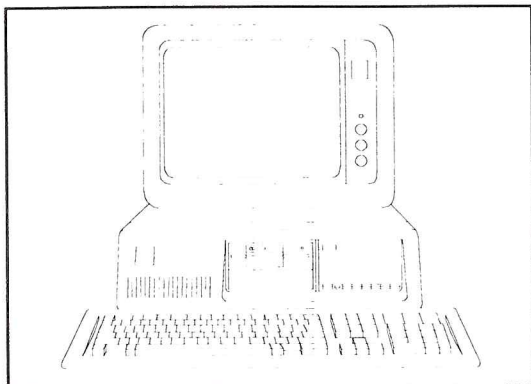
Wereld Natuur Fonds Nederland, regio West-Betuwe:

secretariaatsadres:
G.J. van Kessel-Heuff, Binnenstr. 3,
4117 GR Erichem; (Pandawinkel), tel.: 0344 571637

Greenpeace Nederland:

Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam.
Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam;
tel: 020 6236545 / 6231843.

VOORWOORD VAN DE REDACTIE

Wanneer deze eerste Hak-al in 1999 u bereikt, zal de Jaarvergadering op maandag 15 februari a.s. als eerstvolgende activiteit op het programma staan. Het Bestuur zou het uitermate plezierig vinden om vele leden te kunnen verwelkomen.

Het knotseizoen vordert snel. Zaterdag 20 februari a.s. zal in principe de laatste knotdag zijn. Als reservedatum geldt 6 maart a.s. In geval van twijfel over het doorgaan van deze reservedag kunt u contact opnemen met Harry of Wim, de coördinatoren.

In de vaste rubriek "Vogelwaarnemingen" zult u een primeur aantreffen! De eerste waarneming ooit in de vogelwaarneming-historie van de N.V.W.C. van een; gauw kijken op pagina 9!

Wij wensen u veel genoegen toe met deze Hak-al.

Index:

pag. 4	-	Wit-Rusland, een schatkamer van de natuur
pag. 7	-	Van de leesplank, periode 12-10-1998 t/m 09-11-1998, gelezen door Leo van der Kooij
pag. 8	-	Verslag excursie naar de Pier van IJmuiden op 26 september 1998
pag. 9	-	De vogelwaarnemingen van begin november tot 10 januari
pag. 14	-	Hoog water '98
pag. 16	-	Van de leesplank, periode november en december 1998, gelezen door Leo van der Kooij
pag. 17	-	Waar overdagen vleermuizen?
pag. 19	-	Ganzen in de mist; verslag ganzenexcursie op 23 januari 1999
pag. 21	-	Excursie- en activiteitenprogramma

In Turov werden we deels ondergebracht in een boot, een voormalige duwboot met de naam Zubr (wisent) 1 en een ander deel in een zeer sober flatje 2 km verderop vlak bij het hoofdgebouw van het N.P. Dit was een uiterst sober en somber flatgebouw. Het geheel was een illustratie van de geringe financiële middelen, waarmee in het N.P. gewerkt moet worden. Onze gids Sergej, woonde in Turov en sprak Engels. Hij was heel blij het de veldkijkers die we t.b.v. het parkpersoneel hadden meegenomen. Het 'gezelligste' plekje in het gebouw was de eetzaal, waar een vriendelijke kokkin dagelijks voor de eenvoudige, maar smakelijke en voedzame maaltijden zorgde.

Het stadje Turov, eigenlijk een groot dorp, bestaat uit een geasfalteerde hoofdstraat en een aantal onverharde zijstraten, waarlangs de houten huizen met houten erfafscheidingen zich aaneen rijgen. Het ligt op een oeverwal aan de zuid (rechter) oever van de Pripjat. Dit jaar was de waterstand in de rivier behoorlijk hoog in de uitgestrekte stroomdalgronden, hier pojma genaamd, waren grotendeels overstroomd. Het wemelde er werkelijk van de vogels. Overal steltlopers, sterns, eenden, ooievaars, rallen enz. We hebben hier prachtige tochten gemaakt. Elke dag was een feest voor de natuurliefhebber. Naast allerlei vogels die ons vertrouwd zijn, zoals grutto's, kieviten, tureluurs en kemphanen in enorme aantallen, maakten we ook kennis met poelruiters en terekruiters, die hier hun meest westelijk gelegen broedplaats hebben. Bijzonder was ook de ontmoeting met vogels die wij met de kust in verband brengen zoals dwergsterns, visdiefjes, bontbekplevieren en bonte standlopers in broedkleed. Velen hiervan komen hier tot broeden. Van de diverse soorten eenden, waren de zomertalingen het sterkst vertegenwoordigd, maar we zagen o.a. ook slob-, kuif- en tafeleenden en pijlstaarten. Als de schemering valt, begint het concert van boomkickers, groene kikkers en roodbuikvuurpadden gemengd met ralachtigen zoals porseleinhoentjes en kwartelkoningen.

Als de spaarzame straatlantaarns aangingen, zag je overal groene padden rondhuppelen. Deze amfibiesoort met een Oosteuropese verspreiding, kun je overdag zachtjes horen roepen vanuit de vele poelen in en rond Turov. Van de vele tochten die we hier maakten noem ik enkele hoogtepunten; een wandeling over een droog stuk pojma na overgezet te zijn met kano's met buitenboordmotor, een boottocht met ons hotelschip de Zubr 1 over de Pripjat, een wandeling door een nat bos met o.a. withalsvliegenvangers en boomkickers, idem over een dijkweggetje waar we diverse ringslangen zagen en nog een dode (aangereden?) oehoe vonden, waarvan ik de schedel en enkele veren heb meegenomen. Helemaal

diep in het verleden doken we toen we een bezoek brachten aan het dorpje Simanis kaya Ruanya. Allemaal houten huizen, veldjes en moestuinen langs een heldere vrij stromende beek. Hier zagen we ook grauwe klauwieren en hoppen. We waren er getuige van hoe een mannetje grauwe klauwier een hop zijn prooi ontfutselde. Kort tevoren hadden wij dezelfde hop een of ander groot insect van de grond zien oppikken. Daar heeft de vogel dus niet lang plezier van gehad.

Het beekdal is ook de plek waar Europese moerasschildpadden voorkomen. Na veel zoeken konden we in een klein slootje een vrij klein exemplaar ontdekken. Ook zagen we o.a. nog zandhagedissen en een gerande oeverspin. Deze laatste is een van de grootste Europese spinnen die vanaf de oppervlakte van kleine wateren op insecten en kleine visjes jaagt.

Van de boottocht over de Pripjat zou ik graag nog wat meer vertellen. Overall om ons heen strekte het rivierlandschap zich uit. We maakten een tussenstop in een arcadisch landschap met oobossen, solitaire oude eiken, oude rivierarmen en graslanden vol prachtige wilde flora. Hier gingen we naarstig op zoek naar de azuurmees die hier zou moeten zitten. Helaas bleef het bijzondere vogeltje voor ons onhoorbaar en onzichtbaar. Wel zagen we hier o.a. hop, witruugspecht, grauwe klauwier, draaihals, paapje, gele kwikstaart en veel ooievaars, waaronder enkele zwarte ooievaars.

Tijdens het varen zagen we veel oeverzwaluwen, witvleugel- en zwarte sterns, zomertalingen en zelfs een ijsvogel.

Op de laatste dag van ons verblijf sloeg het weer om. Het begon flink te regenen en de temperatuur daalde van boven de 20 tot 13 graden. Onder deze omstandigheden zag het woud van de Tsareneik er somber en geheimzinnig uit. In dit bos stonden veel bosplanten. Ik noem er enkele: heelkruid, Christoffelkruid, gele dovenetel, mansoor, longenkruid, vrouwenmantel, salomonszegel, dalkruid, eenbes, o.l. vrouwe bedstro, brede orchis enz. De Tsareneik bleek een reusachtige eeuwenoude (5 à 700 j.?) eik te zijn. De bomen eromheen waren veel jonger en vormden met elkaar een natuurlijk eikenhaagbeukenbos.

Met het bezoek aan dit bos was er een eind gekomen aan onze naturreis in Wit Rusland. De volgende dag vertrokken we al vroeg met onze busjes naar Brest, waar we na uitgebreide douaneformaliteiten en pascontrole op de trein naar Duitsland stapten. Een dag later stonden we alweer op het station van Arnhem, waar we afscheid van elkaar namen.

N.B. Op vrijdag 26 februari a.s. zal ik een dialezing over deze reis houden in ons clubhuis 'De Ketelvink'.

Uit deze drie tijdschriften viste ik o.a. interessant nieuws op over amfibieën. In de Dompfoorn beschreef Ad Sprang over de *kamsalamander* die dit jaar in zijn paddenpoel opdook. Tot half augustus en vanaf 2 september verbleef er een vrouwtje in de poel. Volgens André v.d. Berg wachten ze in het land van Altena op de kamsalamander in het natuurontwikkelingsgebied "de Struikwaard". In dit gebied zijn een zestal poelen gegraven met de bedoeling amfibieën aan te trekken. Inmiddels zijn vier soorten al gevestigd, nl. *gewone pad*, *bruine kikker*, *middelste groene kikker* en *kleine watersalamander*. Hij komt in de buurt voor, maar in de Struikwaard zelf nog niet. Al met al een interessant artikel dat ook voor onze omgeving waar allerlei natuurontwikkeling gaat plaatsvinden van belang is.

Landelijke tijdschriften:

- 1) *Boomblad*; tijdschrift over toegepast onderzoek in bos, natuur en stad, jaargang 10, nr. 5
- 2) *Greenpeace magazine*; jaargang 20, nr. 4
- 3) *Natuur en Milieu*; maandblad van de Stichting Natuur en Milieu, november 1998
- 4) *Vogels*; tijdschrift over vogels en natuurbescherming, nr. 6 1998

In "Natuur & Milieu" is er veel aandacht voor het kiezen van nieuwe infrastructuur. Een duidelijke kaart laat de knelpunten zien en geeft alternatieven. Verder o.m. aandacht voor de Ecologische Hoofdstructuur

Van plaatselijke natuurverenigingen ontvingen wij:

De Dompfoorn:

tijdschrift van Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden, 32e jaargang, september 1998

De VNMW-krant:

november 1998; vereniging Natuur en Milieu Wijk bij Duurstede

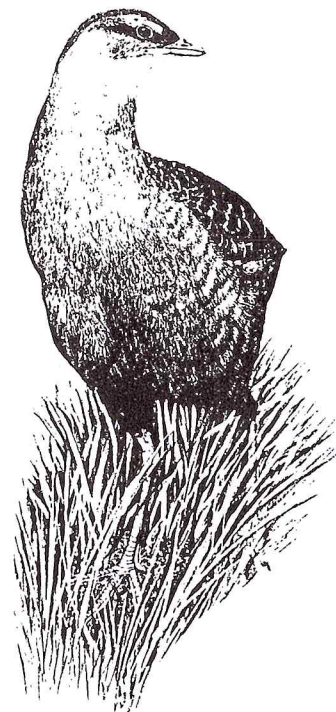
't Altenatuurtje:

jaargang 18, nr. 1 (oktober 1998); natuurbeschermingsvereniging Altenatuur

(EHS) onder de titel "Nieuw Natuurbeleid meer soorten groen, minder topdown".

In "Vogels" veel aandacht voor de kwartelkoning en de kraanvogel en tevens aandacht voor een nieuwe T.V.-serie op Nederland 1 voor de N.C.R.V. De 7 uitzendingen van het programma "Zwervend door vogelparadijzen" lopen vanaf 7 januari wekelijks tot en met 18 maart (donderdag 19.00 uur).

Tenslotte nog "Boomblad" met artikelen over de groene ruimte zoals, kansen voor natuur in agrarische gebieden, sleutelrol voor bossen in klimaatbeleid en Nederland leefbaar door integraal landschapsbeheer.

Kwartelkoning

Excursie naar de Pier van IJmuiden

Na de nodige verhuisperiekelen alsnog het verslag van deze excursie op 26 september jl. onder leiding van Ruud Post. In alle vroegte werd eerst de Hondsbosse Zeewering bezocht.

Met z'n allen gingen we in een te krappe observatiehut staan en werd hoopvol de Noordzee afgespeurd. Al snel werden er Jan van Genten ontdekt. Dichterbij, aan de kustlijn hield zich een Roodhalsfuut op.

Onderweg naar het vogelreservaat 'De Putten' trok een jonge pad de aandacht van de groep. De plantenliefhebster in het gezelschap meende dat er een plantje gevonden werd en ging boven op het nietsvermoedende schepsel staan! Gelukkig had het beestje het heelhuids overleefd.

Al wandelend over de dijk naar het vogelreservaat 'De Putten' werd een tapuit waargenomen. Het reservaat bestaat uit kleiputten, waaruit in het midden van de vorige eeuw de klei werd gebruikt om de dijken op te hogen. Deze putten bevatten brak water wat veel voedsel bevat. Vooral voor trekvogels is dit een ideaal rustoord. In het reservaat was o.a. een Gele Kwikstaart druk bezig met foerageren. Het werd tijd dat we zelf ook gingen foerageren en wel op een terrasje. Onder het genot van een kop warme chocomel met slagroom (gaat er altijd in) kwam er een groep Lepelaars over gevlogen.

Het volgende station was de Pier van IJmuiden, het eigenlijke doel van de excursie! Het enige bijzondere wat we daar hebben waargenomen was een Smelleken. Voor de rest zat er zeer weinig. We zijn toen snel naar het Kennemermeer gelopen, omdat er geruchten de ronde deden dat er een Ortolaan en een Grote Pieper waren waargenomen. We hebben veel gezien behalve deze gasten. Alhoewel een Roodborsttapuit en een Paapje zeer zeker ook vermeld mogen worden. Ook aan deze geslaagde zonnige dag kwam een einde en zijn we weer huiswaarts vertrokken.

Hondsbosse Zeewering

Grote Stern
Zilvermeeuw
Watersnip
Strandlopers
Jan van Genten
Aalscholvers
Steenloper
Wintertaling
Rotgans
Roodhalsfuut
Middelste Zaagbek
Scholekster
Graspieper
Witte Kwikstaart
Eidereend
Spreeuw
Plevier spec.!
Kleine Mantelmeeuw
Boomvalk
Kneu

'De Putten'

Pijlstaart
Veldleeuwerik
Watersnip
Stormmeeuw
Zwarte Zeeëend
Boerenzwaluw
Oeverloper
Zwarte Kraai
Bergeend
Tapuit
Kanoetstrandloper
Smient
Oeverpieper
Kluut
Slobeend
Kievit
Grauwe Gans
Torenavalk
Dodaars
Meerkoet

Wilde Eend
Bontbekplevier
Kleine Strandloper
Bonte Strandloper
Groenpootruiter
Blauwe Reiger
Huismus
Lepelaars
Knobbelzwaan
Kuifeend
'Pier van IJmuiden'
Fuut
Zwartkop
Smelleken

Zanglijster
Paap(je)

Onder weg

Nijlgans
Buizerd
Sperwer
Vlaamse Gaai
Ekster
Kouw
Roek
Kokmeeuw

Saskia Janssen

'Kennemermeer'

Krakeend
Putter
Rietgors
Roodborsttapuit

De vogelwaarnemingen van begin november tot 10 januari

In deze aflevering ga ik eerst in op de resultaten van de aandachtssoortenlijst en de lijst voor de komende periode. Vervolgens wordt een aantal aparte waarnemingen uit deze periode in het zonnetje gezet. Gewoontegetrouw volgt daarna de opsomming van alle waarnemingen. Maar in het eerste nummer van 1999 past een korte terugblik.

Terugblik op 1998 - vooruitblik op 1999

In 1998 zijn maar liefst 333 kaartjes met vogelwaarnemingen ingeleverd. Een flinke stijging (60 kaartjes) ten opzichte van 1997. Misschien is het een extra stimulans voor sommigen om te weten dat we alle waarnemingen die op de Bijzondere Soorten Lijst van SOVON staan, hoogstwaarschijnlijk aan deze landelijke vogelinventarisatie-organisatie gaan doorgeven. Uw 'losse' waarneming kan dus bijdragen aan het verkrijgen van een goed landelijk beeld over het voorkomen van deze soorten. Wanneer er concrete afspraken zijn gemaakt zal in deze rubriek de BSP-lijst worden opgenomen.

De aandachtssoorten

In het vorige nummer stond als besluit van de inleiding op de vogelwaarnemingrubriek een lijst met aandachtssoorten opgenomen. Uit het overzicht blijkt dat een aantal leden dit verzoek ter harte heeft genomen.

Duidelijk is nu bijvoorbeeld geworden dat de Dodaars vrijwel constant verblijft in de brede dwarsloot tussen de Weidsteeg en de Lange Dreef (vlakbij het Rondeel) èn nabij de afgraving in de Redichemse waard.

De Grote zaagbek blijkt ook in zachte winters tot in de stadsgrachten voor te komen.

Aandachtssoorten voor de komende maanden:

- * Nonnetje, Brilduiker, Dodaars, Grote zaagbek, Sperwer (in februari), Kleine en Wilde zwaan. In ieder geval ontvang ik van deze soorten graag uw laatste 'winter'-waarneming.
- * Alle 1e jaarwaarnemingen van zwaluwen, Fitis, Tjiftjaf, Grutto en alle andere zomergasten.

Bij voldoende inzendingen maak ik in het volgende nummer weer een overzichtje.

Veel vogelplezier,

Jouke Altenburg

Bespreking van opvallende waarnemingen

Grote zaagbek

Ofschoon de waarneming van Jandirk en Marjan Buizer eigenlijk een 'nakomertje' is toch even de schijnwerper erop. Het is namelijk de vroegste najaarswaarneming uit het archief: 12 september! Het oude 'record' stond op 17 oktober (1981 en 1997).

Canadese gans

Bij vlagen wordt deze ganzensoort in het Culemborgse waargenomen. Uit januari 1979 zijn drie waarnemingen bekend (Henkjan Kievit - 11 exx., Dave Schmitt - 8 exx. en Kars Veling - 1 ex.). M. Kuijper en Job van Amerom / Kars Veling zagen op 1 maart 1987 respectievelijk 20 en 11 exemplaren.

De laatste waarneming tot nu toe was die van Arjan Brenkman en Stijn Brand: 28-12-1989 (2 exx.).

Roodhalsgans

De eerste waarneming ooit in de vogelwaarneminghistorie van de N.V.W.C. ! In het oude archief van v.d. Bergh (één van de samenstellers van 'Vogels van de Grote Rivieren') staat 1 waarneming: 5-9-1961 in Tull en 't Waal.

Slechtvalk

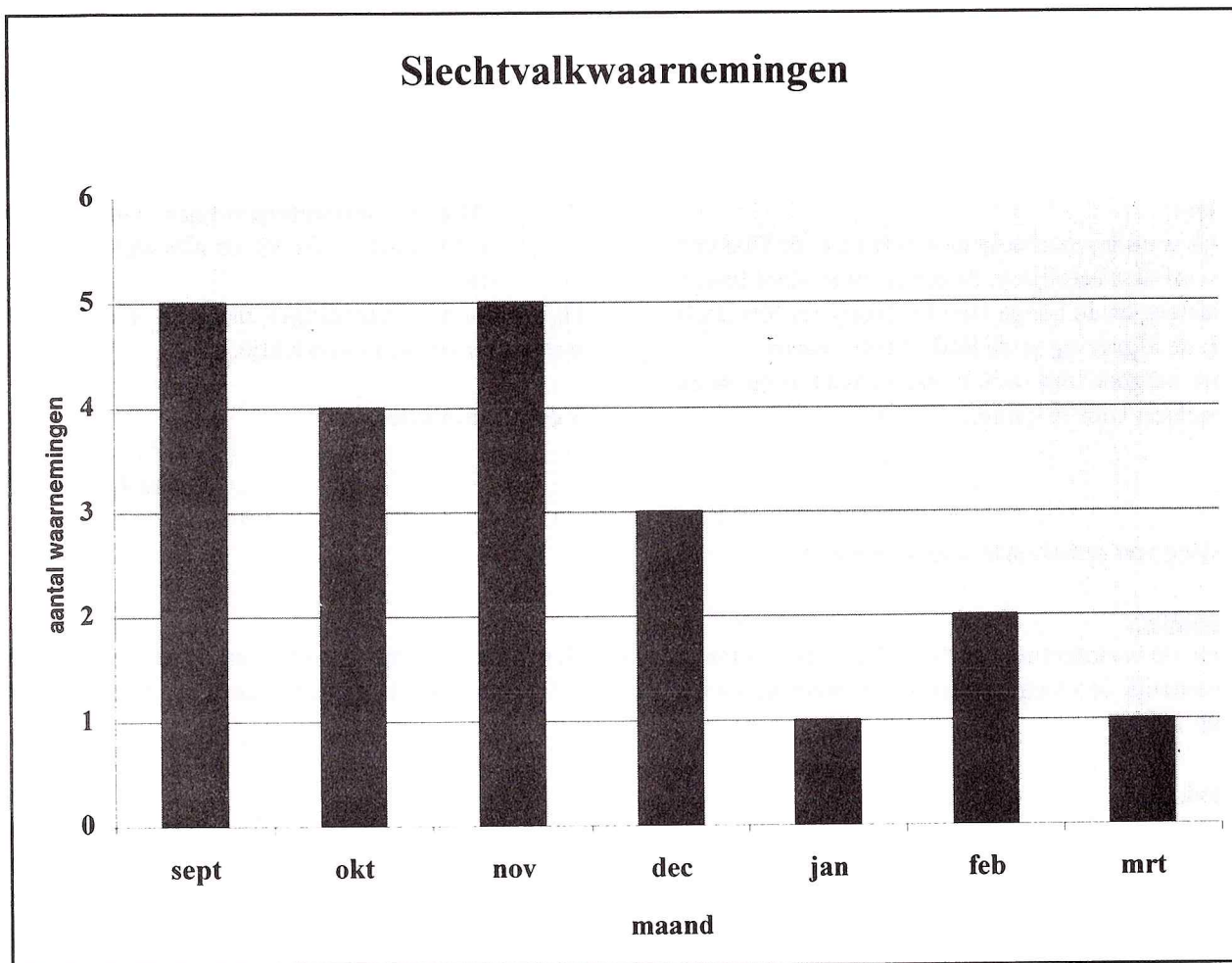
In SOVON-nieuws 4 van december 1998 staat een artikel over het voorkomen van de Slechtvalk in de wintermaanden in Nederland door de jaren heen. Na de instorting van de populaties door gif in de jaren '60 en '70 kwam herstel langzaam op gang. In 1991 was de Scandinavische populatie 5x zo groot als in 1981 (1991: 275-355 paren).

Highlights uit het SOVON-artikel:

De eerste Slechtvalken verschijnen in september vanuit Scandinavië in Nederland. Maximale aantallen worden begin november geteld. Uit de begeleidende kaartjes van het artikel kan worden opgemaakt dat de Slechtvalk in de West-Betuwe nauwelijks voor schijnt te komen (volgens SOVON dan).

Een overzichtje van de waarnemingen uit ons archief.

- * septemberwaarnemingen (5x) (1x 1981, 2x 1992, 1x 1997, 1x 1998);
 - * oktoberwaarnemingen (4x) (3x 1995, 1x 1998)
 - * novemberwaarnemingen (5x) (3x 1977, 1x 1984, 1x 1995)
 - * decemberwaarnemingen (3x) (1x 1981, 2x 1998)
 - * januariwaarnemingen (1x) (1x 1999)
 - * februariwaarnemingen (2x) (1x 1990, 1x 1995)
 - * maartwaarnemingen (1x) (1x 1982)
- Periode 1978 - 1993: 7 waarnemingen. Periode 1993 - 1998: 13 waarnemingen

Conclusies:

- * de verdeling van de waarnemingen over de wintermaanden klopt globaal met de SOVONbeschrijving;
- * doorgeven van onze waarnemingen zal een nuttige aanvulling voor SOVON zijn.

Velduil

Een mooie waarneming van Marjan en JanDirk Buizer. In de periode 1987 - 1995 is de vogel volgens het kaartjesarchief niet waargenomen. Sinds 1996 wordt de Velduil één of enkele malen per jaar waargenomen.

Kraanvogel

Wederom een melding van een bijzondere kraanvogelwaarneming. Gerard van Ruiten heeft op 12-10 een groep van 8 dieren 's avonds waargenomen. Net als bij de vroege najaarswaarnemingen (zeg maar rustig zomerwaarnemingen) van Henkjan Kievit dit jaar rezen bij mij toch enkele vragen: wat laat in het jaar en wat een opvallende trekrichting in oktober. Net als alle andere 'bijzondere' waarnemingen zal deze ter becommentariëring worden voorgelegd aan de 'CDCA': drie leden van de vogelwerkgroep die door het hanteren van vaste criteria de betrouwbaarheid van het kaartjesarchief zo groot mogelijk willen houden.

Zwartkop

Ook dit jaar weer een waarneming buiten het broedseizoen van een Zwartkop. Paul van Veen en Ellen Geleedst zagen op 25-12 1 ex. fourageren op pinda's. Het is de eerste december-waarneming ooit.

- * september: 13-9-1981 (Marcel van der Tol), 13-9-1987 (Leo v.d. Kooij);
- * oktober: 3-10-1997 (Annette van Berkel), 15-10-1997 (Annette van Berkel);
- * januari: 2-1-1978 (Gertjan Kroon), 17-1-1981 (M. Jägers), 21-1-1981 (Tom Kompier);
- * februari: 18-2-1978 (Gertjan Kroon).

De afkortingen van de waarnemers staan voor:

JAlt	Jouke Altenburg	HJKie	Henkjan Kievit
ABer	Annette van Berkel	LKoo	Leo van der Kooij
JBoe	Job de Boer	NKoo	Nel van der Kooij
TBou	Theo Boudewijn	GMen	Gerben Mensink
SBra	Stijn Brand	MNie	Maurits Niekerk
ABren	Arjan Brenkman	LOor	Louis van Oort
JDBui	Jan Dirk Buizer	AMRee	Annemartine Reesink
MBui	Marjan Buizer	JRin	Joost Rink
BCol	Bruce Collé	ARoe	Annemarie Roelink
EGel	Ellen Geleedst	TT	Trektellers
CHar	Chris Harmsen	PVee	Paul van Veen
SJan	Saskia Jansen	KVel	Kars Veling

Dodaars

5-11	4exx.	AMRee	Redichemse waard	4ad	op ondergelopen land
5-11	3exx.	AMRee	Red. waard - einde Achterweg	3ad	op ondergelopen land
2-12	1ex.	AMRee	sloot Lange Dreef - de Geeren	1ad	
4-12	2exx.	LKoo NKoo	sloot Lange Dreef - de Geeren		
21-12	2exx.	AMRee	plasjes bij 'de Duinen'		
29-12	1ex.	PVee	Afgraving	1ad	
30-12	2exx.	AMRee	Afgraving	2a2j	
9-1	2exx.	PVee MBui	Afgraving		
16-1	1ex.	LOor SJan	prinses Marijke sluizen	1ad	
17-1	1ex.	PVee TBou, ABer	Lek landtong	1ad	
17-1	2exx.	PVee TBou, ABer	Afgraving Red. waard	2ad	
17-1	2exx.	PVee TBou, ABer	Lek t.h.v. landtong	2ad	
17-1	2exx.	PVee TBou, ABer	Lek t.h.v. eind landtong	2ad	
17-1	2exx.	PVee TBou, ABer	Lek Pont Culemborg	2ad	

Ooievaar

25-12	1ex.	PVee EGel	Kerk in 't Veld	fouragerend
-------	------	-----------	-----------------	-------------

Kleine zwaan

11-11	6exx.	LKoo		Plasje Einde Weidsteeg	
10-1	2exx.	MBui	JDBui	Plas Einde Weidsteeg	

Wilde zwaan

11-11	4exx.	LKoo		Plasje einde Weidsteeg	2a2j	reeds meerdere dagen t.p.
27-11	6exx.	HJKie		Lek t.h.v. Steenfabriek R'waay		
17-1	5exx.	PVee	TBou, ABer	Beusichemse waard	3a2j	

Canadese gans

10-1	3exx.	MBui	ABer	Redichemse waard	3ad	
tussen ca. 3000 kolganzen; onderscheid 'grote' of 'kleine' Canadees niet vast te stellen						
17-1	9exx.	PVee	TBou, ABer	Beusichemse waard		

Roodhalsgans

1-1	1ex.	ABren	CHar, SBra	Steenwaard		
-----	------	-------	------------	------------	--	--

Nijlgans

10-1	1ex.	JDBui	MBui	Lekdijk ten oosten v.d. Heul		
dood, gegeten door roofvogel (borstspieren opgegeten)						
16-1	227exx.		SJan LOor	Koornkade		opmerkelijk grote groep

Brilduiker

15-11	9exx.	PVee				
17-12	8exx.	AMRee		Afgraving Redichemse waard	1v7m	
19-12	1ex.	PVee		Afgraving	1v	
21-12	1ex.	MBui		Plasjes fort Everdingen	1m	
27-12	1ex.	PVee		Telpost	1v	
29-12	1ex.	PVee		Afgraving	1v	
16-1	1ex.	SJan	LOor	pont Wijk bij Duurstede	1ad	
16-1	3exx.	SJan	LOor	A'dam-Rijnkan, Wijk bij Duurstede		
17-1	1ex.	PVee	TBou, ABer	Afgraving Redichemse waard	1v	
17-1	3exx.	PVee	TBou, ABer	Lek bij pont Beusichem	2v1m	vliegend strop

Nonnetje

19-12	1ex.	PVee		Afgraving	1v	
21-12	2exx.	MBui		Plasjes fort Everdingen	1v1m	
29-12	1ex.	PVee		Afgraving	1v	
2-1	2exx.	PVee	EGel, JRin	Fort Honswijk	1v1m	

Grote zaagbek

13-9	3exx.	MBui	JDBui	Ingang' plas Red. waard	3m	
9-11	1ex.	PVee		Paardengracht / Triosingel	1v	
15-11	1ex.	PVee		Paardengracht / Stationssingel	1v	
27-11	5exx.	HJKie		Lek t.h.v. Steenfabriek R'waay	3v2m	
21-12	22exx.	MBui		Plasjes fort Everdingen	19v3m	
29-12	1ex.	PVee		Lazaruswaard	1v	
2-1	5exx.	PVee	EGel, JRin	Fort Honswijk	3v2m	
8-1	2exx.	JRin		Ronde Haven	1m1v	
9-1	2exx.	SJan	JRin, ABer	Ingang zandafgr. Red. Waard	2m	
10-1	3exx.	ABer	KVel	Baarsemwaard, Lek	3v	vliegend strop
10-1	2exx.	MBui	JDBui	Beusichemse waard	2v1m	
17-1	3exx.	PVee	TBou, ABer	Lek t.h.v. landtong Red. waard	1v	

Havik

17-1	1ex.	PVee	TBou, ABer	TTP - de Heul	1jv	
4-12	1ex.	LKoo		V.d. Anker en Einde Weidsteeg	1m?	

Sperwer

3-1	1ex.	GMen	BCol	Plantage	1ad	
6-1	1ex.	ABer		Weidsteeg	1ad	
9-1	1ex.	LOor	GMen	Lek, ten N. van afgraving	1ad	
17-1	1ex.	PVee	TBou, ABer	Lekdijk west, t.h.v. Oude Kerswerf		

Smelleken

14-11	1ex.	LOor	SJan	Overzijde pont C'borg	1j	zittend gezien
-------	------	------	------	-----------------------	----	----------------

Slechtvalk

13-12	1ex.	TBou		Rijswijkse waard		
27-12	1ex.	JAlt		Einde Weidsteeg		
17-1	1ex.	PVee	TBou, ABer	Buitenwaard, ten N v.d. Heul	1j	

Patrijs

16-1	16exx.	LOor	SJan	Rijswijkse waard		
------	--------	------	------	------------------	--	--

Kraanvogel

12-10	8exx.	GRui		Trekkend over Ketelvink N/NO		
-------	-------	------	--	------------------------------	--	--

Bosuil

10-11	1ex.	AMRee		Nooteboom	1v	
-------	------	-------	--	-----------	----	--

Velduil

15-11	1ex.	MBui	JDBui	Landtong Redichemse waard		
-------	------	------	-------	---------------------------	--	--

IJsvogel

11-11	1ex.	LKoo	MNie	Redichemse waard		vloog over ondergelopen uiterwaard richting Pikse Bogerd
-------	------	------	------	------------------	--	--

Groene specht

17-12	1ex.	AMRee		Lange Dreef	1j	
17-12	1ex.	AMRee		Bosje einde Lange Dreef	1j	zeker ander ex. dan Lange Dreef
29-12	2exx.	AMRee		Plantage	2ad	duidelijk koppeltjes

Waterpieper

17-1	4exx.	PVee	TBou, ABer	Einde Weidsteeg	3ad	
------	-------	------	------------	-----------------	-----	--

Zanglijster

15-12	1ex.	ABer		Julianadreef x Lange Dreef	1m	volop zang, minstens een half uur
-------	------	------	--	----------------------------	----	-----------------------------------

Zwartkop

25-12	1ex.	PVee	Egel	Duizendblad 10	1m	fouragerend op pinda's
-------	------	------	------	----------------	----	------------------------

Tjiftjaf

22-11	1ex.	JAlt		Paralelweg Oost		
-------	------	------	--	-----------------	--	--

Vuurgoudhaantje

19-11 3exx. SBra BCol, JBoe,
CHar

Plantage

gezien en gehoord t.m. 4-12

Boomkruiper

10-10 1ex. ARoe TBou

Akelei

Goudvink

24-11 1ex. SBra CHar

Plantage

1m fouragerend

Appelvink

28-11 1ex. SBra JRin, BCol

Plantage

1ad gezien en gehoord; ook op 28-11

Hoogwater '98

"Wat is het mooi hè", zei de man op de dijk. "Die enorme watermassa?"

"Ja," beaamde ik, maar toch met enige aarzeling.

De melkboer had me verteld dat enkele oudere mensen al wat spulletjes uit hun woonkamer naar zolder hadden gebracht. De angst van een paar jaar geleden, zat er nog goed in.

De evacuatie was ze niet in de koude kleren gaan zitten.

De nu wel heel brede rivier stroomde stevig. De uiterwaarden waren vol. "Tja, waar heb je ze anders ook voor," dacht ik.

De stammen van de notenbomen waren niet meer zichtbaar. De ganzen waren verder getrokken want hier viel niet veel meer voor ze te grazen. Het is waar; water zo breed stromend is imposant. Het levert mooie plaatjes op.

Een paar dagen later al was het water gezakt en kon ik me weer over het zomerdijkje begeven. Wel overall wat glibberig van alle afgezette klei, precies zoals ik dat vroeger vanuit de aardrijkskunde boekjes had geleerd. De meidoorns langs de oever van de nu weer braaf in de bedding stromende rivier waren net ragebolletjes. Ouderwetse hooi- en strobalen leken het wel, zó waren ze ondergespoeld. Ze zullen nu in ieder geval meer dan genoeg nestmateriaal leveren in het komende voorjaar. Nog steeds stonden de lager gelegen weilanden blank. Het pad ertussen door naar de grindput was goed te belopen.

En daar zag ik hoe mooi en wreed het water tegelijkertijd kan zijn.

De zon schitterde in volle glorie over het wateroppervlak. De bomen die nog natte voeten hadden, konden zich er prachtig in spiegelen. Ruw houten paaltjes met prikkeldraad ter afscheiding van de

weiden staken wat absurd omhoog.

Luguber hingen twee hazen, die kennelijk voor het wassende water waren gevlucht aan het prikkeldraad, dat ze vermoedelijk al zwemmend niet onder het water hadden verwacht, waarna ze erin verstrikt waren geraakt. Dof glansden hun ogen. Hoe lang zouden ze hebben moeten vechten tegen hun noodlot.

Een paar meter verderop bengelde een klein zwart bontvelletje stilletjes aan het draad geprikt. Vier roze graafpootjes zwabberden hulpeloos naar beneden.

Prikkeldraad, het zal zeker niet hun uitvinding zijn geweest, want waarom zou je de grootse schepping moeten verdelen in kleine lapjes grond? Slechts de westerse mens heeft tot dit soort structuren kunnen komen, effectief dat wel.

Maar dat de natuur op dit menselijk ingrijpen heeft zitten wachten lijkt mij toch echt onwaarschijnlijk.

Anne Martine Reesink.

Plantage. Ook vinden we daar altijd veel jagende vleermuizen. Daarom hebben we er in februari alle bomen met gaten of spleten in kaart gebracht. Het bleken er voldoende te zijn voor een kolonie.

Onderhuurders?

Ook om kolonies in gebouwen te vinden, hebben we eerst zoveel mogelijk voorwerk verricht. Van twee kolonies dwergvleermuizen was de plaats al bekend (beide vlak bij de Plantage). Andere kolonies hebben we eerst geprobeerd op te sporen met een artikel in Extra Nieuws en de Culemborgse Courant. In het artikel vroegen we aan mensen met een kolonie in huis, de kolonie bij ons te melden. We hebben twee reacties gekregen. Aan de Rietveldse weg had iemand al jaren een zomerkolonie onder het dak van de garage. Het ging hoogstwaarschijnlijk om dwergvleermuizen. Helaas waren zij gevlogen toen we wilden gaan tellen. De tweede melding bleek betrekking te hebben op een vluchtroute langs de Lekdijkstraat. Binnen een uur tijd vlogen daar vroeg in de avond ruim dertig dwergvleermuizen langs. De kolonie ligt hier waarschijnlijk vlakbij.

Nachtbraken

Met deze activiteiten waren onze mogelijkheden om nachtwerk te vermijden uitgeput. Daarom zijn we in mei en juni ook nog 's nachts op pad geweest om kolonies op te sporen. Vanaf ongeveer een uur voor zonsopgang zwermen de meeste soorten vleermuizen langdurig rond de kolonie-ingang, voor ze weer naar binnen vliegen om te gaan slapen. Door met een batdetector te zoeken naar groepen vleermuizen kun je de kolonie opsporen.

Annette heeft een nachtelijke tocht gemaakt in Lanxmeer, in opdracht van de gemeente. Zij heeft geen aanwijzingen voor een kolonie gevonden. Ik ben een nacht op stap geweest in de Plantage en een nacht in de omgeving van de Ronde Haven. In de Plantage ontdek- te ik een boom met een kolonie watervleermuizen. De volgende avond ben ik gaan kijken hoeveel er uitvlo- gen. Hoewel het in het donker moeilijk tellen was, waren het er in elk geval twintig. Bij de Ronde Haven, waar ik speciaal naar een kolonie laatvliegers op zoek was, had ik geen geluk. Niet verwonderlijk, want later las ik dat de laatvlieger nou net een soort is die geen zwermgedrag vertoont.

Vragen voor volgend jaar

We weten nu van vier kolonies de plaats en van één bijna. Die vier kolonies kunnen we dus volgend jaar gaan tellen. We weten dat in de Plantage een kolonie watervleermuizen huist. Rosse vleermuizen hebben echter geen kolonie in Culemborg. De exemplaren die hier komen jagen komen dus ergens anders vandaan (misschien van landgoed Wickenburgh bij Houten). Wel gebruiken ze de bomen in de Plantage in het najaar als paarplaats. Er blijven echter genoeg vragen over. Want met drie kolonies dwergvleermuizen hebben we ze bij lange na nog niet gevonden. Er moet zowel in Terweijde als in Voorkoop nog minstens één kolonie zitten. En die laatvliegers moeten toch ook ergens zijn. En hoe zit het met grootoorvleermuizen en baardvleermuizen? Kortom, er blijven voldoende mogelijkheden tot nachtbraken over voor komend voorjaar.

Tekst: Jan Dirk Buizer.
Tekening: Marjan Buizer

Rosse Vleermuis

Ganzen in de mist.....
Verslag ganzenexcursie op 23 januari 1999

Zaterdagmorgen, veel te vroeg, loopt de wekker af. De ganzenexcursie staat op het programma. Bij de ketelvink ontmoeten Paul en ik de overige excursiegangers: ons excursiehoofd Gerben, Louis, Imme-Jan en Joost. Het is vroeg, het is halfdonker, het is mistig en Louis heeft zijn verrekijker die morgen laten vallen. Kortom, als de voortekenen ons niet bedriegen krijgen we een geweldige excursie.

Imme-Jan reed voorop met Gerben en Joost. Daarna volgde ons rode autootje. Wij hadden Louis meegekregen. Gelukkig was hij laat naar bed geweest en baalde hij flink van zijn gevallen verrekijker. Zodoende konden we toch op een redelijk rustige manier de zaterdag beginnen. In de polder van Strijen maakten we onze eerste stop. Een bij ganzen en dus bij vogelaars geliefd stukje om de winter door te brengen. Dat bleek ook dit keer weer te kloppen. Want buiten de auto hoorden we het geluid dat alleen een indrukwekkend aantal ganzen kan voortbrengen. Na enige tijd turen verschenen ook wat vogels boven ons hoofd in de dikke mist. Een fraai gezicht: vond ik: vage silhouetten die vanuit de mistdeken even zichtbaar zijn en dan weer verdwijnen in het niets. Ik was de enige die dat vond.

Tijd dus voor een goed "plan de campagne". Volgens Imme-Jan waren er onderweg stukken geweest met dichte mist, maar ook stukken waar het iets lichter leek. Volgens Louis waren er inderdaad stukken waar het iets lichter was, maar ook stukken met dichte mist. Besloten werd om eerst naar zee te rijden en op de terugweg Strijen nog een keer te proberen. Net voor we in de auto stapten, pikten we nog een boeiend geluid op. Louis hield het op een bijgeluid van een groep ganzen (?!); Paul dacht meer aan een Goudplevier.

In de buurt van de kust werd de mist dikker en dikker. Nieuw beraad. Gelukkig wist Paul de weg naar een vaker bezochte, gezellig aangeklede barak waar uitstekende koffie werd gezet. Daar aangekomen bleek, dat zelfs op de Zuidhollandse eilanden wel eens wat verandert. De barak bleek omgedoopt tot een Amerikaanse "Saloon" met de naam "Old Village" (erg toepasselijk in Ouddorp) en bovendien was hij gesloten. Het dorpsshotelletje bood uitkomst. Na de warme chocomel en de appeltaart ("warme chocomel is gewoon een excuus om veel slagroom naar binnen te werken") moest het er dan toch eens van gaan komen. Vogels kijken!

Bij het bereiken van de Brouwersdam leek het zowaar wat helderder te worden. En jawel: er viel direct het nodige te zien. Een fraaie Roodkeelduiker, een Zilverplevier, Grote zeeëenden, wat Middelste zaagbekken

en de altijd mooie Eiders. Ook de verschillende soorten meeuwen en Steenloperijjes ontbreken zelden op deze dam.

Een eindje verderop, ter hoogte van het in- en uitlaatpunt van het Grevelingenmeer, vonden we zelfs een opvallend aantal Roodkeelduikers. Er vlogen er ook de nodige langs. Duikers zijn altijd boeiend als ze zwemmen, maar vliegend zijn ze helemaal indrukwekkend. Verder troffen we er nog wat Futen, Tureluurs, Rosse grutto's, Parse strandlopers en niet te vergeten vier Kuifduikers. Al met al begonnen de excursiegangers nu toch wat enthousiast te worden. Want slechts met veel denk- en speurwerk hadden we in het dorpsshotel van Ouddorp een soortenlijstje kunnen maken (Ekster, Kauw, Blauwe reiger, en Louis had zelfs een Meerkoet gezien!). Nee, nu pas begon het echte werk.

Op de weg aan de andere kant van de dam, langs het Grevelingenmeer, ontdekten we nog meer om enthousiast over te worden. Het waren niet de paar Dodaarsjes, hoewel die ook leuk zijn, maar met name de Futen die voor verbazing zorgden. Geen bijzondere soort, misschien, maar wel in bijzonder grote aantallen! Met de telescoop werden het er hoe langer hoe meer op het meer. Onze schatting ("Gelukkig hoeven we hier geen watervogeltelling te houden") hield het op enkele duizenden Futen.

Ons volgende doel was Stellendam. De soortenlijst werd ijverig bijgehouden. In Ouddorp was er namelijk door iedere excursieganger een schatting gemaakt van het aantal te verwachten soorten. Vooral de mensen die hoog geschat hadden, waren erg scherp ("een fazant!", "heb je de knobbelzwaan eigenlijk al?" tot op het laatst "weet je wel zeker dat je de wilde eend al hebt?"). Stellendam kwam in zicht. Op de winderige dam viel er nog heel wat leuks te bespeuren. De Kluut, de Kievit en de Bergeend waren nieuw voor de dag. Joost informeerde nieuwsgierig bij de telescoopspeurders of iemand "die nonnetjes al te pakken had". Tenslotte viel er nog "een bontje" te zien als nieuwe soort. Na enige verwarring bleek dit de Bonte strandloper te zijn en niet de Bontbekplevier. Je moet het maar weten...

Als afsluiting reden we terug naar Strijen, waar nu wel ganzen te zien waren. Met de telescopen werd ijverig gespeurd naar bijzonderheden. Het licht was echter niet daverend, dus Dwergganzen zijn niet ontdekt. Wel de nodige Kolganzen, Grauwe ganzen, Brandganzen en wat Rietganzen. Ook werd er een enkele Nijlgans en Indische gans bespeurd, maar die doen niet echt mee. Tijdens dit laatste stukje van de excursie werden er opeens nog veel Buizerds en ontzettend veel Torenvalkjes waar genomen. En daarmee werd de terugtocht weer aanvaard.

Al met al geen spectaculaire dag, maar ook zeker niet teleurstellend. De Roodkeelduikers en de grote hoeveelheid Futen waren wel de highlights. Rest mij nog te zeggen dat Joost het aantal waargenomen soorten het beste had ingeschat (uiteindelijk kwamen we op 62 uit) en dat Gerben de dag uitstekend had gepland. Keurig om vijf uur waren we terug bij de ketelvink.

Tja, en toen was het verslag af, dacht ik. En toch nog niet helemaal. Het gebeurt zelden, maar enkele dagen na de excursie moest er nog een waarneming aan de lijst worden toegevoegd. Op maandagavond na de excursie belde Gerben op. Hij had op de Brouwersdam

een bijzondere meeuw gezien. Hij wel. Nadere bestudering van de boeken thuis leverde op, dat het een Drieteenmeeuw geweest moet zijn. Daarmee gelijk de meest spectaculaire soort van de hele dag! Het is jammer dat het zo moest lopen. Niet dat we de waarneming van Gerben nu in twijfel moeten trekken. Maar het is frappant, zo niet ronduit teleurstellend, dat een dergelijke waarneming niet gedeeld wordt met de overige excursiegangers. Dit te meer, omdat de ganzenexcursie van het vorig jaar voor Gerben zelf op een teleurstelling was uitgelopen. Inzittenden van de ene auto hadden een Dwerggans gezien, maar de inzittenden van de andere auto niet. De dwerggans zou voor Gerben een nieuwe soort geweest zijn. Een jaar lang hebben de vogelaars binnen onze vereniging tactisch geprobeerd de naam "Dwerggans" niet in Gerbens

nabijheid te noemen, zodat hij niet nodeloos met zijn teleurstelling geconfronteerd hoefde te worden. En dan dit. Het spreekt voor zich, dat een zelfde tact nu van hem gevraagd zal worden (een Drieteenmeeuw was in ieder geval voor mij een nieuwe soort geweest). Misschien komt het dan wel weer goed, over een jaar of zo...

Ellen

Soortenlijst:

Roodkeelduiker	Grote zaagbek	Houtduif
Dodaars	Sperwer	Turkse tortel
Fuut	Buizerd	Grote bonte specht
Kuifduiker	Torenvalk	Merel
Aalscholver	Fazant	Kramsvogel
Blauwe reiger	Waterhoen	Koperwiek
Knobbelzwaan	Meerkoet	Ekster
Rietgans	Scholekster	Kauw
Kolgans	Kluut	Roek
Grauwe gans	Bontbekplevier	Zwarte kraai
Indische gans	Goudplevier	Spreeuw
Brandgans	Zilverplevier	Huismus
Rotgans	Kievit	Vink
Nijlgans	Bonte strandloper	
Bergeend	Rosse grutto	
Smient	Wulp	
Wintertaling	Tureluur	
Wilde eend	Steenloper	
Pijlstaart	Kokmeeuw	
Slobeend	Stormmeeuw	
Kuifeend	Zilvermeeuw	
Grote zeeëend	Grote mantelmeeuw	
Brilduiker	Drieteenmeeuw	
Nonnetje	Eider	
Middelste zaagbek	Holenduif	

EXCURSIE- EN ACTIVITEITENPROGRAMMA

** INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EXCURSIES VANAF "DE KETELVINK" **

datum	tijd	aard van de activiteit
vrijdag 5 februari 1999	19.00-20.00 uur	Jongere Jeugdavond
zaterdag 6 februari 1999	09.00 uur	Controle kerkuilenkasten o.l.v. Nestkastenwerkgroep
maandag 8 februari 1999	20.00 uur	Algemene Maandelijks Vergadering
maandag 15 februari 1999	20.00 uur	Jaarvergadering
zaterdag 20 februari 1999	09.00-15.00 uur	Knotdag o.l.v. Knotwerkgroep
woensdag 24 februari 1999	vanaf 19.00 uur	Schoonmaken Ketelvink
vrijdag 26 februari 1999	20.00 uur	Dia-avond "Wit Rusland", door Leo van der Kooij
zaterdag 27 februari 1999	08.00 uur	Zoogdiereninventarisatie o.l.v. Zoogdierenwerkgroep
maandag 1 maart 1999	20.00 uur	Bijeenkomst Werkgroep Natuurfotografie
vrijdag 5 maart 1999	19.00-20.00 uur	Jongere Jeugdavond
zaterdag 6 maart 1999	09.00 uur 09.00-15.00 uur	Controle kasten steen- en bosuilen o.l.v. Nestkastenwerkgroep Reservedag knotten o.l.v. Knotwerkgroep
maandag 8 maart 1999	20.00 uur	Algemene Maandelijks Vergadering
woensdag 10 maart 1999		UITERSTE INLEVERDATUM KOPY HAK-AL APRIL 1999
vrijdag 12 maart 1999	19.30-21.00 uur	Oudere Jeugdavond
vrijdag 19 maart 1999	19.00-20.00 uur	Jongere Jeugdavond
woensdag 24 maart 1999	19.00-22.00 uur	Schoonmaken Ketelvink
vrijdag 26 maart 1999	20.00 uur	Dia-avond "De Nieuwe Biesbosch krijgt vorm", door Jac v.d. Neut
zaterdag 27 maart 1999	07.30 uur	Zoogdiereninventarisatie o.l.v. Zoogdierenwerkgroep
zaterdag 3 april 1999	09.00 uur	Controle kasten steen- en bosuilen o.l.v. Nestkastenwerkgroep
vrijdag 9 april 1999	19.30-21.00 uur	Oudere Jeugdavond
maandag 12 april 1999	20.00 uur	Algemene Maandelijks Vergadering
vrijdag 16 april 1999	19.00-20.00 uur	Jongere Jeugdavond
maandag 19 april 1999	20.00 uur	Bijeenkomst Werkgroep Natuurfotografie
woensdag 21 april 1999	vanaf 19.00 uur	Schoonmaken Ketelvink
vrijdag 23 april 1999	20.00 uur	Dia-avond "Insecten in de tuin", Kars Veling en Annette v. Berkel

